

Jozef Tóth

Pavol Strauss a nová evanjelizácia

(Pokus o reflexiu, ktorá ostane iba pokusom!)

Téma tohto príspevku by si vyžadovala obrovskú štúdiu multipolárnych osobností tejto planéty, a to v najširšom okruhu ľudského poznania! Ide totiž o kardinálnu, všeľudskú problematiku a súčasne o osobnosť, ktorá je portátorom, nositeľom, hlásateľom, ale aj zosobnením tejto činnosti a modelu, ktorý korení v Evanjeliu! A Evanjelium je zavŕšením Božieho projektu, o ktorom tu chceme uvažovať, a o ľudskej čnosti podľa tohto projektu.

Svet sa potáca i potáca vo svojej nepozornosti, a to aj tam, kde úžasná technika robí zázraky, teda aj v Európe! Ľudstvo si od nepamäti, vedome či nevedome, hľadá optimálny model života, ale jeho dejiny sú čisté a harmonické iba v knihe kníh, v Písme, a to iba na začiatku všetkého, teda aj človeka. In principio creationis, na začiatku stvorenia!

Celý vesmír od atómu po galaxie, od sveta nerastného, vegetatívneho i živočíšneho a teda i fyziológia človeka je naprogramovaný. (Stále to opakujem!) A vo všetkých týchto svetoch je neomylný čitateľný projekt, a pri projekte ako samozrejmosť – PROJEKTANT. Vybočenie z projektu, z naprogramovaného poriadku (ordo) znamená narušenie, skrat, defekt, ohrozenie i katastrofu. To platí vo všetkých sférach stvorenia.

Dejiny ľudstva, ako ich poznáme, nikdy neboli zlaté, ako ich ospevuje rímsky básnik Ovidius - aetas auera! Boli iba v prapočiatku, ktorý opisuje kniha Genezis SZ. Odvtedy sú iba občas neznesiteľnými a krátkymi úsekmi. V podstate sú dejinami Kaina a Ábela, dejinami nenávisti, vojen, vrážd, hrubého sebeckta, otroctva rôzneho druhu, neslobody, prenasledovaní, vydierania a napokon zúfalstva, ale i prežratosti a samovrážd.

Narušenie spomínaného naprogramovania zažívame aj v dnešnom svete, a to nielen v zaostalých častiach planéty, ale aj v najvyspelejších krajinách sveta, teda aj v Európe. A tu sa začína naša reflexia. V Európe, kde sa utvoril ucelený antropologický model kresťanský, ktorý pramení z pôvodného kreačného projektu sveta i človeka. Podľa tohto projektu bol človek stvorený „na obraz Boží“ (Gen 1, 27), čiže okrem hlíny, z ktorej „bol vzatý“ a ktorá je tiež dielom naprogramovania, „vdýchol do jeho nozdier dych života“ (Gen 2, 7), čiže stal sa stvorením komplementárnym, celým, hmotným i duchovným. A tento duchovný princíp, ktorý má tvoriť nový, nielen hmotný svet, má takisto svoju naprogramovanosť! To nie je nejaké divoké vybočenie zo stvoriteľského diela! Naopak, je to úžasné, harmonické veľdielo, kde hmota hovorí, spieva, pracuje, tvorí ako projektant a má zázračné „vybavenie“, dar nebies – vie milovať! Tento syntetický obraz neba i zeme, tento človek, stvorený „na obraz Boží“, do ktorého bol vdýchnutý nehmotný princíp – ktorý teda vie milovať, odpúšťať, obetovať sa, môže neporušene žiť, rásť, množiť sa, tešiť sa, jasať, spievať – má ešte jednu nebeskú charizmu: vie veriť a modliť sa. Vie, že je aj vyšší stupeň života: neumierať natrvalo, iba prejsť cez úzku čiaru usnutia.

Tento najharmonickejší a najľudskejší život je možný a realizovateľný na najjednoduchšom, najkratšom a najčitateľnejšom projekte: „*milovať budeš Pána, svojho Boha*“ (Dt 19, 9) a *miluj svojho bližneho ako seba samého*“ (Lav 19, 18). Tento projekt, ktorý svet ani vyvolený národ nerešpektoval alebo deravo rešpektoval, bol potvrdený v inkarnovanom Projektantovi Kristovi opätovne a nekompromisne, a aby nebolo výhovoriek, koho a kedy máme milovať, doplnil tento projekt nespochybniteľným a paradoxným výkladom a záväznosťou: „*Milujte aj svojich nepriateľov a modlite sa za tých, či vás prenasledujú, aby ste boli synmi svojho Otca, ktorý je na nebesiach, veď ON dáva slnku vychádzať na zlých i dobrých a posielá dážď na spravodlivých a nespravodlivých*“ (Mt 5, 44-45). A umocnene to znie ešte u evanjelistu Lukáša: „*Ako chcete, aby ľudia robili vám, tak robte aj vy im. Ak milujete tých, ktorí vás milujú, akúže máte zásluhu? Veď aj hriešnici milujú tých, čo ich milujú.*“ (Lk 6, 31-32).

Tento stvoriteľský projekt, dýchajúci najvyšším a najdokonalejším ráciom, rozumom a súčasne zmyslom života, sa zavŕšil životným dielom Ježiša z Nazareta, a to tak v náuke, v slove, v podobenstvách, kde sú rozšifrované všetky ľudské zákruty, odhalené všetky klamstvá a nepravdy, ožiarené všetky hodnoty dobra, pravdy a krásy, ale hlavne zázrak lásky a tajomstvá života, smrti a po smrti; no žiariacim slnkom lásky, ktoré svieti aj v najčernejších nociach sveta, bol jeho osobný život ako Bohočloveka, ktorý nemožno s ničím porovnávať!

Tento projekt, ultražiarením sálajúci a nezničiteľný v epicentrách Starého i Nového zákona a pulzujúci v bratskom spoločenstve Cirkvi, sa volá EVANJELIUM! A jeho realizácia v živote ľudstva sa volá EVANJELIZÁCIA.

A tak sme sa vlastne až teraz dostali k našej téme: PAVOL STRAUSS A NOVÁ EVANJELIZÁCIA EURÓPY.

A čo je Evajnelium? Grécky auangélien. Je to dobrá zvesť, blahozvesť. V mimobibliickej literatúre to znamenalo aj odmenu, ktorú dostali poslovnia za doručenie správu. V Novom zákone označuje zvesť o príchode Božieho kráľovstva, splnenie starozákonných prisľúbení, príchod Mesiáša, opravdivý, harmonický ľudský život a jeho zavŕšenie spásou, čiže večným životom v dome Otcovom, v dome všetkých, v dome nekonečnej Lásky!

Obrovské dielo Pavla Straussa nie je ničím iným ako veľbásňou a symfóniou o týchto skutočnostiach, a to na spôsob mnohonásobného talentu! A kto je evanjelista? Nielen ten, kto napísal Evanjelium, ale ako evanjelizátor je ten, kto ohlasuje, zvestuje, osobne prezentuje toto posolstvo, ktoré nie je len dobrou zvesťou, ale aj programom a zaručenou výhrou v kombinovanej lotérii tohto sveta! V Kristovej Cirkvi sú to okrem hlavy Cirkvi, biskupov, kňazov aj misionári, muži i ženy, inkarnovaní do Cirkvi krstom a praktizujúci návody na život podľa Ústavy sveta, podľa Evanjelia. Je to opravdový Boží štát, má jednu hlavu, jednu ústavu, a jeho hranice sú na okrajoch tejto zeme. Modus vivendi, vzťahy v tejto societe sa nazývajú: *bratstvo*. Evanjelium je záverečné posolstvo aj pre tých, ktorí budú poslední na tejto planéte.

V novodobých dejinách sme svedkami – a to tu, v našej domovine – prípadu Izaiových synov, keď prorok Samuel z ôsmich synov pomazal iba jedného – Dávida, najmladšieho pastiera oviec. Pánov výrok znel: „*Vstaň, pomaz ho, to je on!*“ (Sam 16, 13). Tento syn Isaiho, Pavol

Strauss, počul tie isté slová v Liptovskom Svätom Mikuláši: „*Vstaň a pomaz ho, to je on!*“ A bol pomazaný. Stal sa poslom najkrajšej zvesti sveta, evanjelia, a to víchrom slov, ktoré hučali, hučia a budú hučať ako v oslnenom Jeruzaleme na Turíce. A každý ich pochopí jazykom Turíc, ktorému všetci rozumejú, a popri Nazaretskom Učiteľovi ho sprevádzajú všetci proroci Starého zákona, ktorí spievali v predohre Ježišovho Evanjelia. A po tom pomazaní či kúpeli sa nestal kráľom ako Dávid, kráľom Izraela, ale *kráľom ducha, dobra, pravdy a krásy, čiže žalmistom sveta!* Našiel zmysel života i sveta a objavil i seba, a to celkom. Preto vyhlásil: „*V deň krstu som mal pocit, že som konečne doma!*“

Preto s veľkými rozpakmi vôbec sa pokúšam napísať čosi o osobnosti, ktorú zasiahla táto úžasná radiácia Projektu neba i zeme! A hneď vyslovím aj vlastné tvrdenie, ktoré nie je iba mojím tvrdením. Ide o evanjelizátora súčasného sveta, bez ohľadu na to, koľkí a kde ho počúvajú! Čas dozrieva a dozreje. I Kristus mal malinký zemský okruh a málo poslucháčov. Pavol Strauss je nielen evanjelizátorom Slovenska či Európy, ale celého sveta. Jeho dielo prerazí bariéry ľudskej ľahostajnosti, lenivosti a plytkosti súčasného životného štýlu! Vo svojich dielach a v živote prezentuje kresťanstvo, čiže život podľa Evanjelia ako jediné východisko pre naplnenie opravdivého ľudského života v súčasnej Európe, ale i vo svete; súčasne však zdôrazňuje skutočnosť, že tieto univerzálne pravdy Evanjelia sa v dejinách kultúry a techniky sveta, ktorý má svoje korene v kresťanskej Európe, naplnil iba čiastočne, a že aj tieto základné princípy života sa obchádzajú, neuznávajú, ba popierajú a utvára sa nový svet, svet projektovaný nie na princípe lásky k Bohu a k blížnemu, ale na princípe totálnej relativnosti, kde sa vytráca už aj elementárna násobilka človečenstva.

A tam, kde sa nerešpektuje projekt skutočného Projektanta, padajú aj najvyššie budovy a prácou, bolesťou i samožertvou vybudované diela. Evanjelium je statika a rovnováha medzi telom a duchom, medzi pravdou a lžou, medzi nenávisťou a láskou. Strauss videl, predpovedal a potom s bolesťou konštatoval, že všetko ľudské a dejinné minulosti i minulého a tohto storočia bez rešpektu princípov, ktoré vyznával, skončia v troskách! A skončili, a tak skončia aj moderné dejiny i tých najvyspelejších štátov, ktoré zanedbajú statiku pri budovaní svojich egoistických mrakodrapov!

Strauss nebol snílko, ani primitívny veriaci, Strauss bol nielen charizmatický prognostik, unikátny hlbinný psychológ, lekár, filozof zo školy večnej múdrosti, literát, hudobník, ale hlavne bol *prorokom moderného veku*, ktorý práve týmto komplementárnym videním, úsudkom a asistenciou Ducha Božieho rozložil tu sieť na lov, aby zachytával ľudí pred plodiacimi sa žralokmi v kresťanskej Európe a vo svete! A tak mám stále pocit, že nie som hoden, aby som mu podával skalpel na maligne mravné nádory, ani obracal noty na klavíri, kde sa rodili jeho meditácie, ani strácal slová pri týchto horiacich tabuliach radiačného Evanjelia. Vyčítam si, že som sa o to vôbec pokúšal!

Je to muž, ktorý odhalil všetky neduhy moderného sveta, i kresťanského, ktorý sa pomaly z Európy vytráca, alebo deformuje. On však zostáva verný. Podľa neho nádej je v návrate ku kresťanstvu! Odchod či opustenie tejto vesmírnej lode znamená katastrofu. Európske kresťanstvo sa do určitej miery stalo falzifikátorom kresťanstva a zo socialistického ateizmu sa stáva konzumný ateizmus Európy! Jeho odovzdanosť týmto večným princípom bola

neotrasná, a napriek tomu nikoho neodsudzoval, nepovyšoval sa, nerobil zo seba vševeda, chápal i tých, ktorí ináč mysleli a žili, a práve svojím dielom i životom sa v pokore snažil ovplyvniť týchto ľudí. Konštatuje to aj jeho editor a vydavateľ pán prof. Július Pašteka: „*V ňom sa spojila absolútna odovzdanosť s absolútnou pokorou.*“ Tento úžasný tok myslenia, vzdelania, talentu, ľudskosti a viery mal svoje finále v modlitbe, čiže v rozhovore a v osobnom kontakte s Tým, ktorému uveril a bol si istý, ako jeho menovec apoštol Pavel, a odpovedal mu slovami apoštola Petra: „*Pane, Ty vieš, že Ťa milujem.*“

Jeho diela by sa preto mali prezentovať a rozširovať ako prorocké knihy, pretože on ich iba prepisuje do súčasnej reči chápania. Už nestačí len kostolné kresťanstvo a vyučovanie náboženstva na niektorých školách. Kresťanstvo ako najoptimálnejší antropologický model treba presadzovať do všetkých sfér spoločenského života. Preto by sa diela Straussa mali ujať predovšetkým: katolícka univerzita v Ružomberku a v Trnave, na všetkých teologických fakultách, v redakciách katolíckych časopisov, novín, v prekladateľských krúžkoch v rámci niektorých vydavateľstiev alebo individuálne s podporou KBS. Takisto by sa mali v rámci vysokoškolských katolíckych centier zabezpečovať prednášky a uverejňovať ich v dohodnutých časopisoch a redakciách.

Do tohto indiferentného, až odmietavého svetonázorového sveta treba vnieť kvas Evanjelia. A ten kvas je perfektne upravený pre rôzne druhy cesta tohto nášho, aj slovenského a európskeho sveta. Takisto pri príprave učiteľov na stredné školy, zvlášť gymnáziá, treba sa upriamovať práve na prienik kresťanského myslenia a zásad do všetkých vrstiev spoločenského života. Aj s teologických fakúlt vychádza množstvo absolventov laikov. Treba ich pripraviť práve na evanjelizáciu tohto morálne sa potápajúceho sveta – *a diela Pavla Straussa sú na to Bohom poslané!*

Evanjelizátor Pavol Strauss dostal hojnosť talentov a chce ich rozdávať vo večných hodnotách, drahších než je zlato a diamanty, len ich treba prijať, obohatiť sa a stať sa človekom podľa obrazu Božieho. Vieme z Písma, že tí, ktorí využili svoj talent, dostali svoju odmenu. Veríme, že aj pre evanjelizátora Pavla Straussa zaznieva Kristov hlas: „*Pavol, pod! Chceme, aby si aj ty bol tam, kde som Ja.*“ – A čakáme, že nám to raz potvrdí aj ten, ktorý bol poverený byť hlavou pri evanjelizácii sveta!

Tóth, Jozef. *Pavol Strauss a nová evanjelizácia.* (Pokus o reflexiu, ktorá ostane iba pokusom!) V ústrety Roku Pavla Straussa. In. Listy PS, 2011 č. 15, s. 3-4.